

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

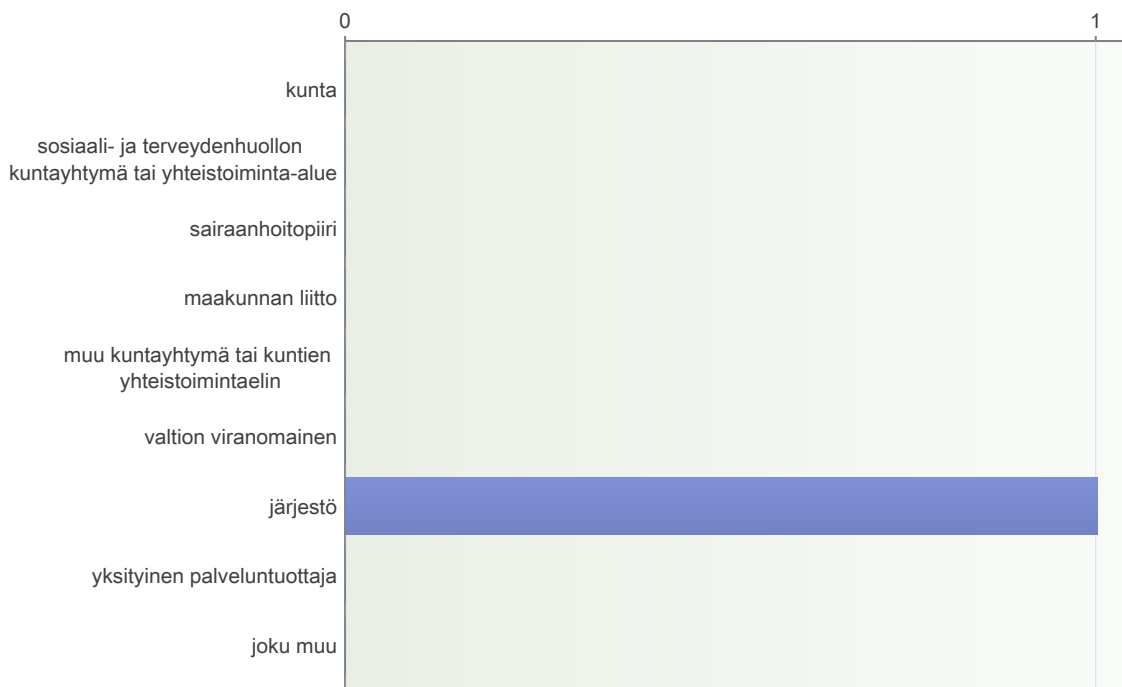
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry	Sini Terävä	sini.terava@syl.fi, 041 515 2226	1.12.2017	Hallitus

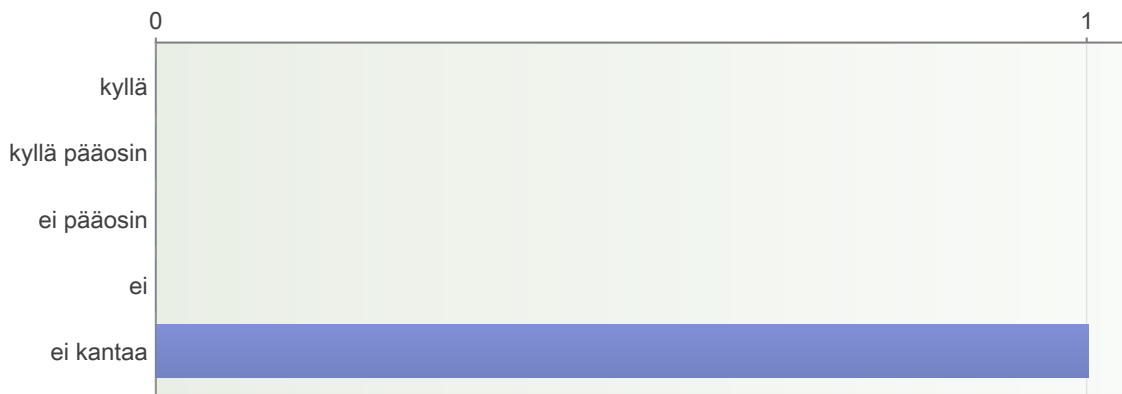
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

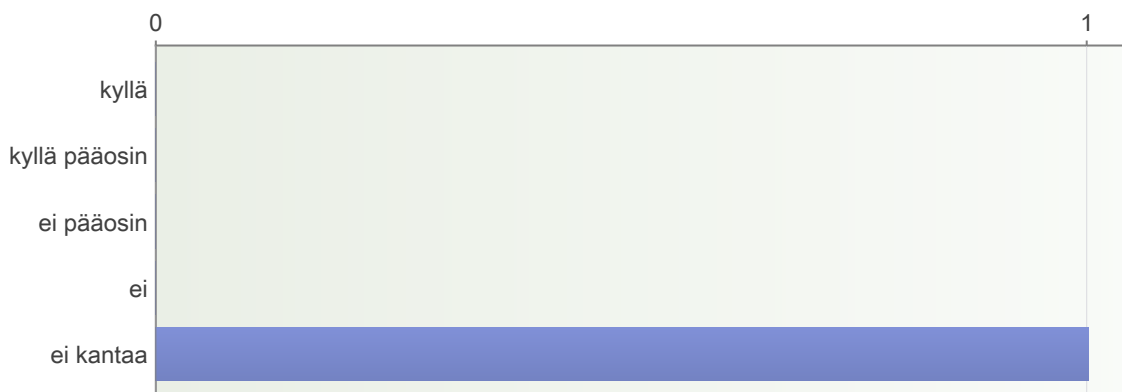

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

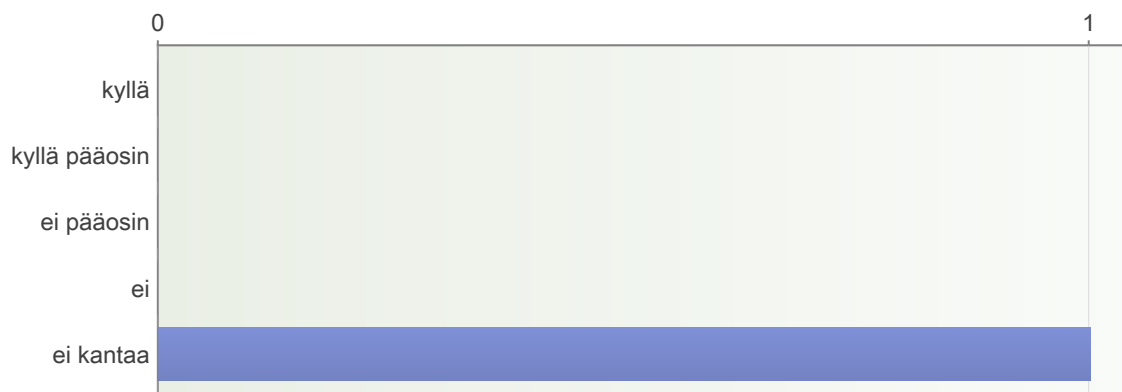

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

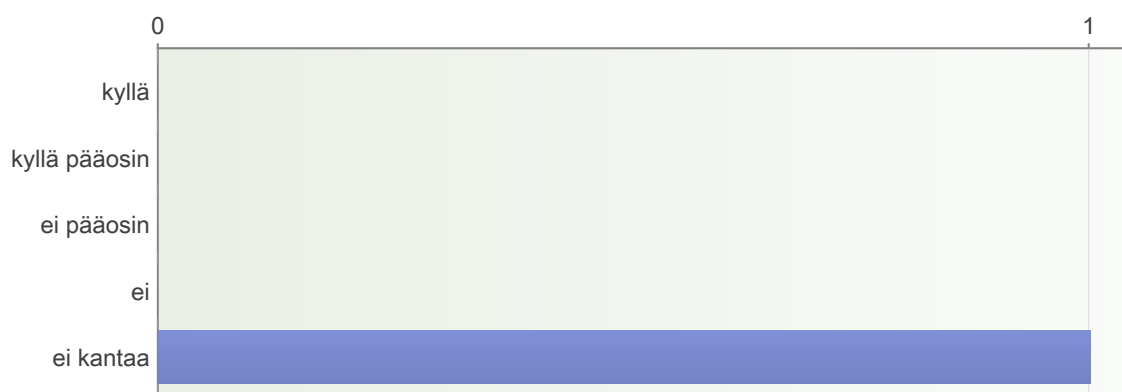

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

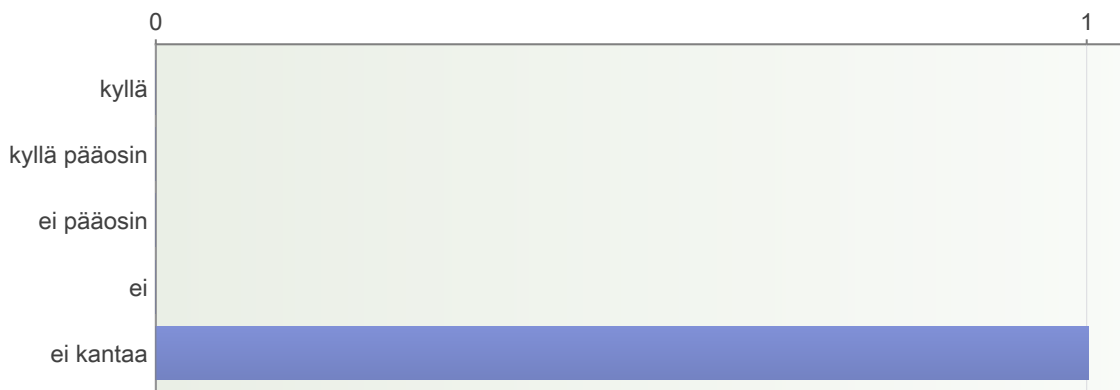

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

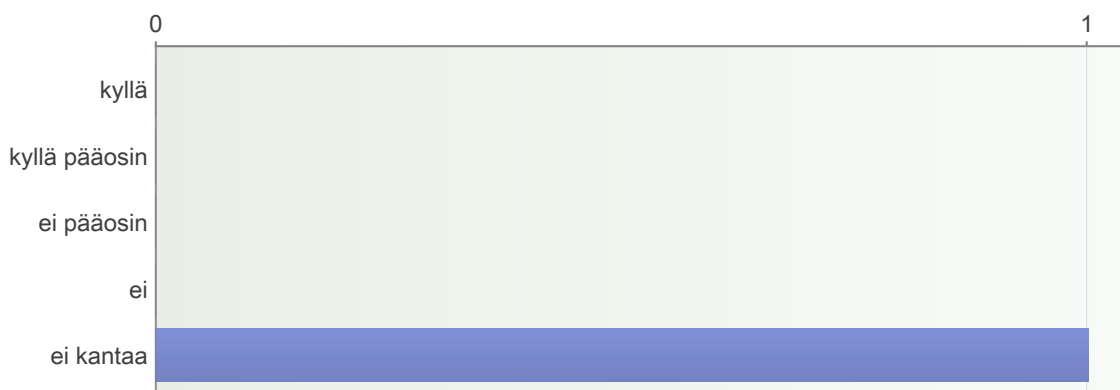

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

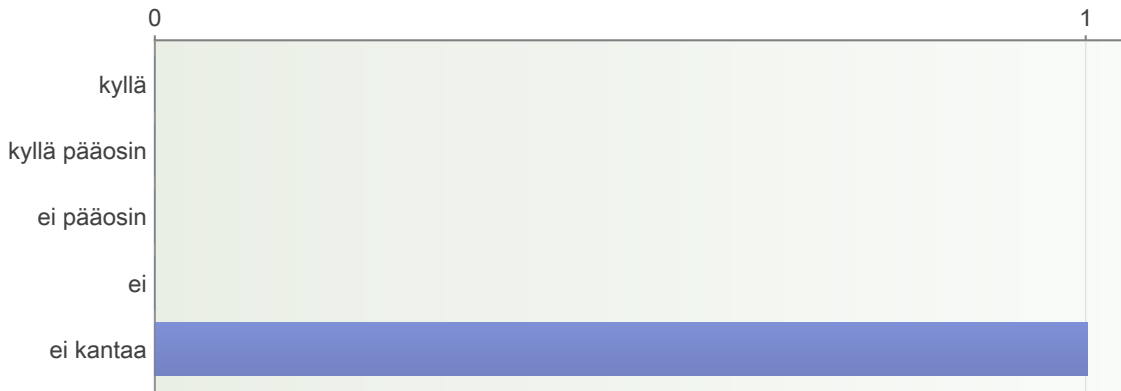

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

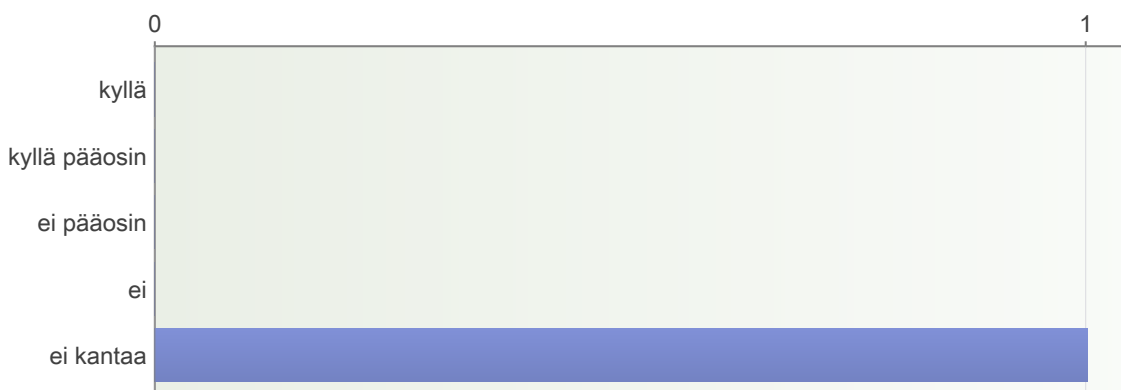

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

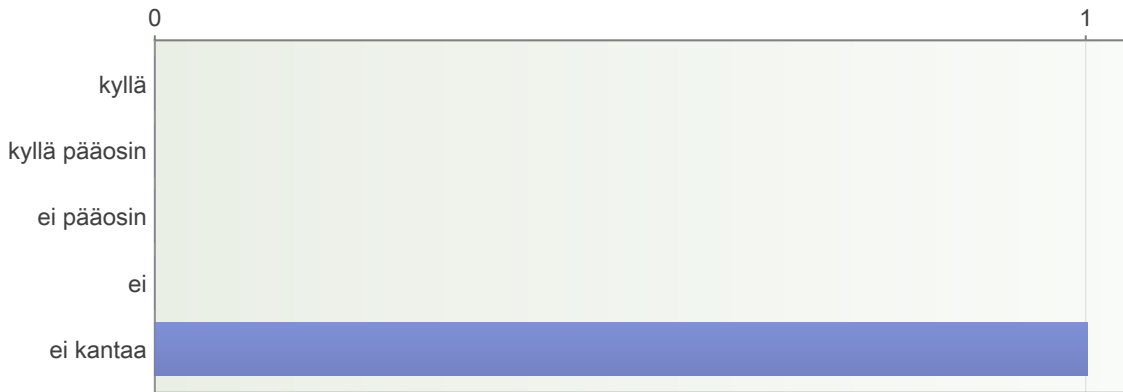

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

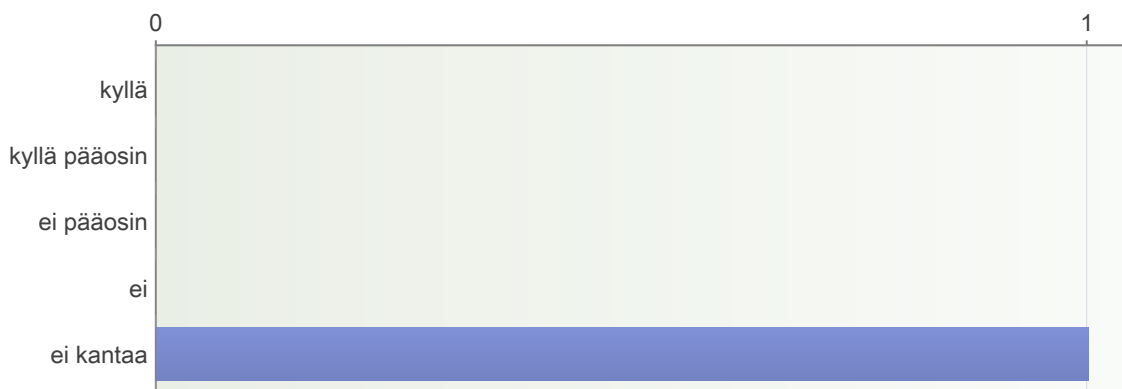

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

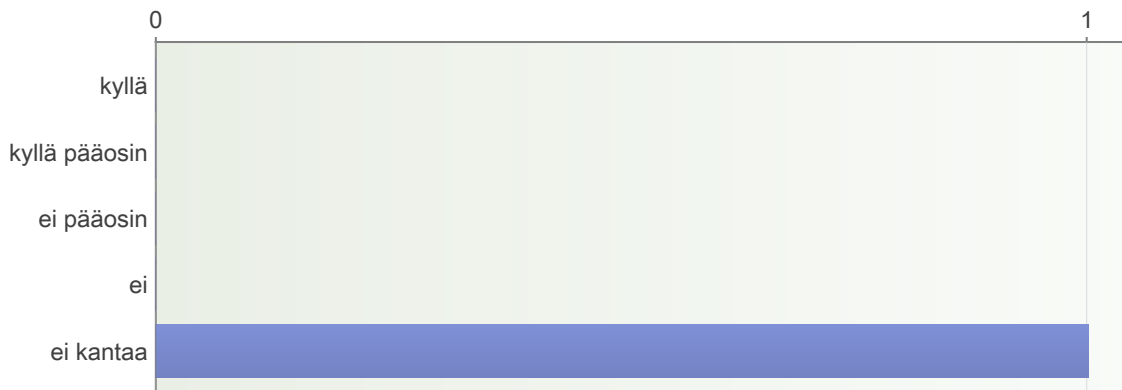

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

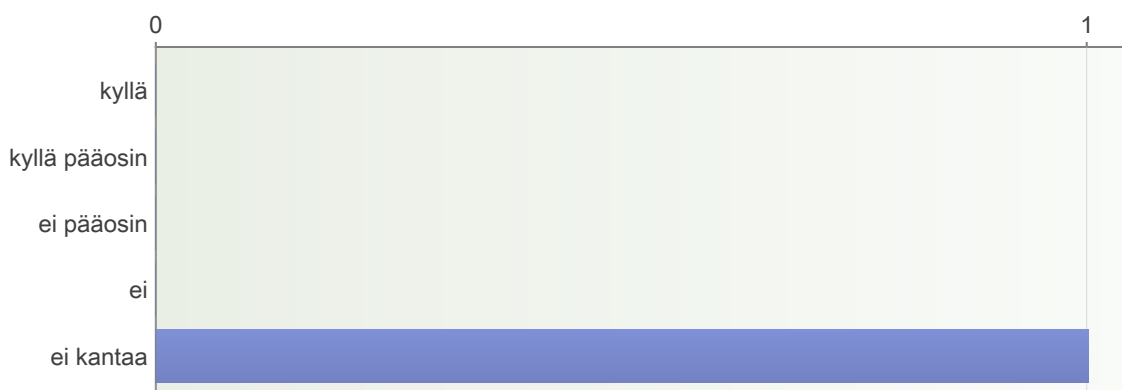

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

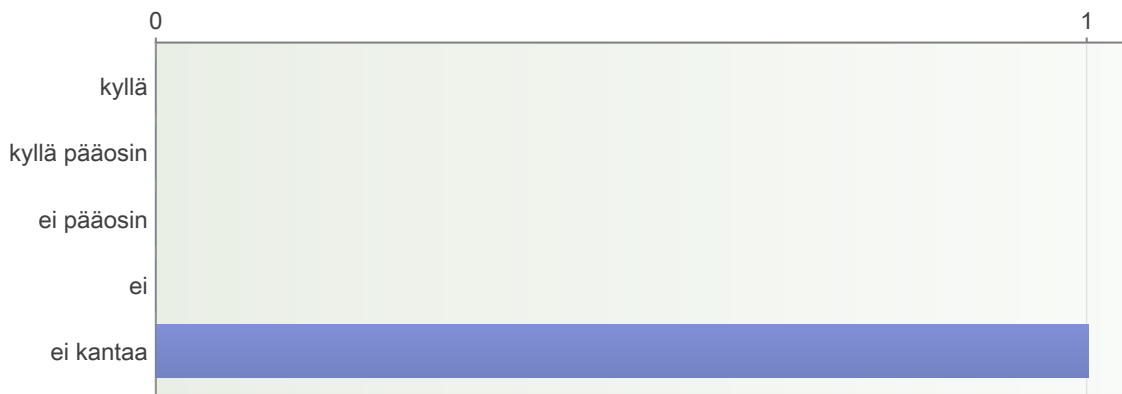
Ei vastauksia.

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

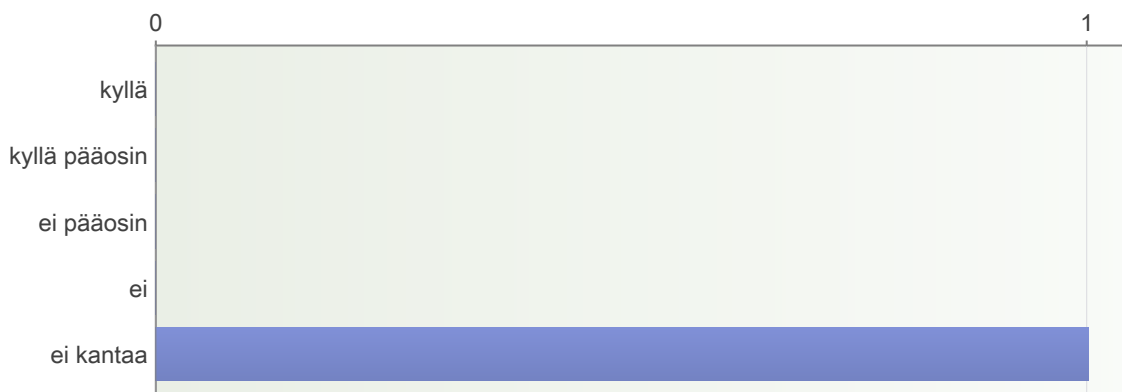

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

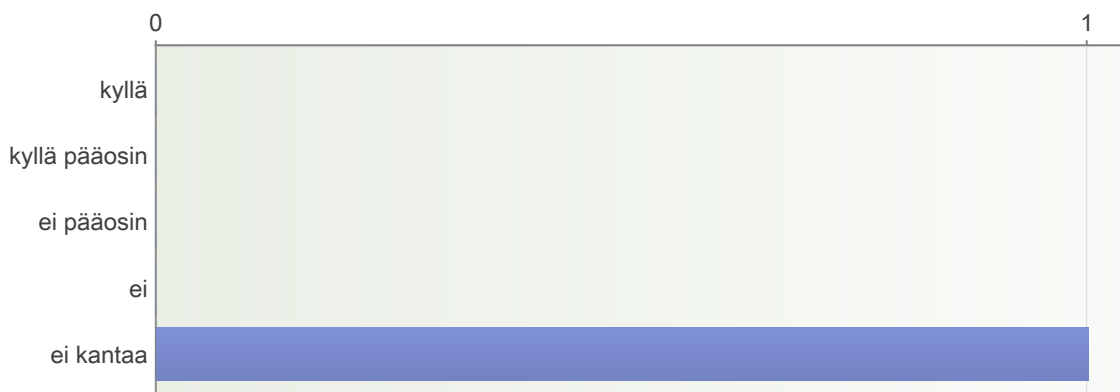

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

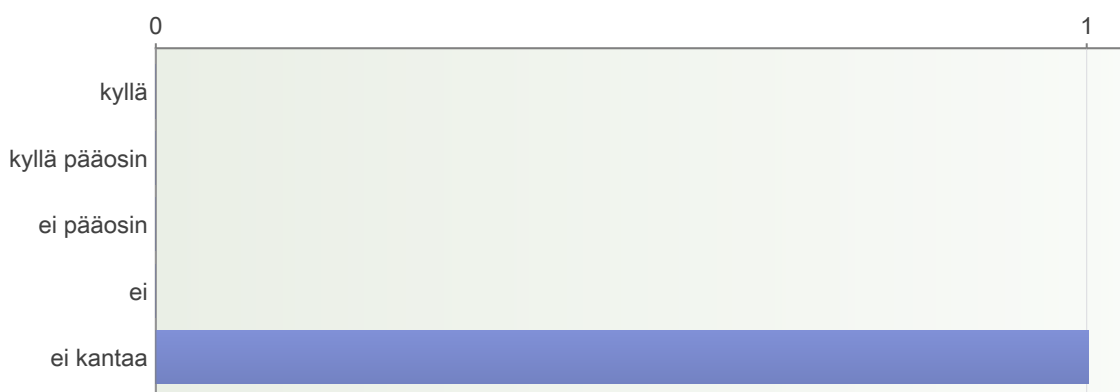

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

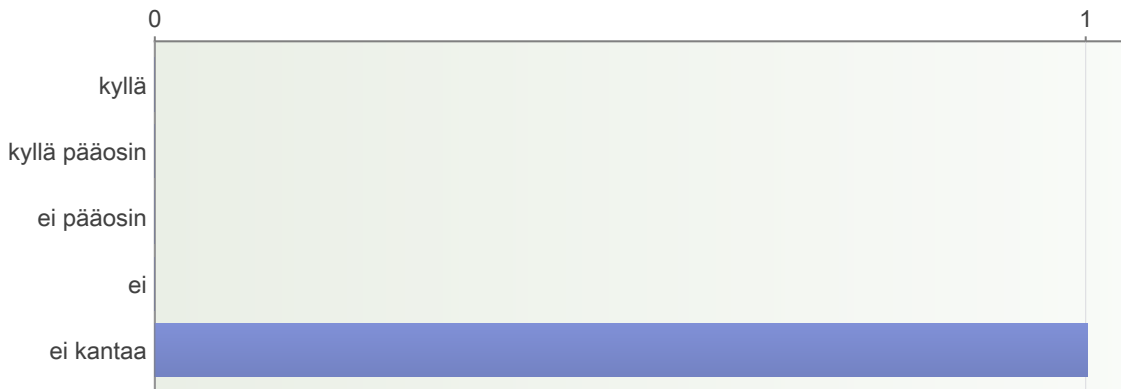

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

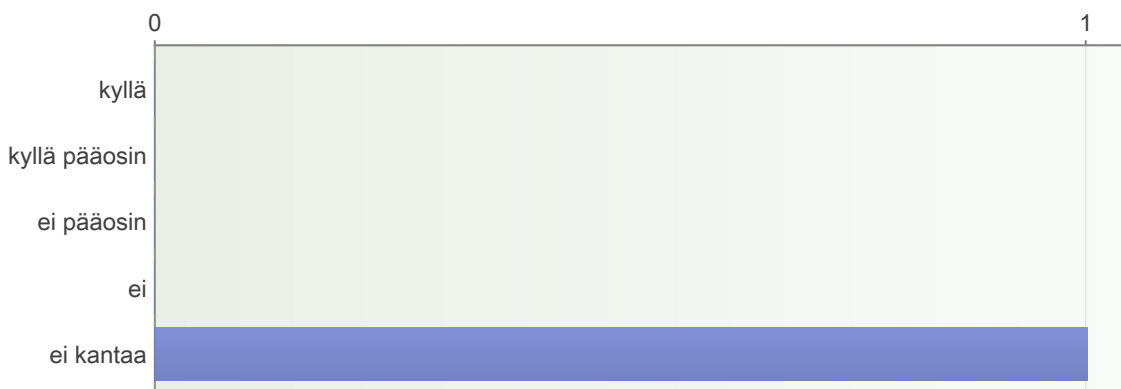

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

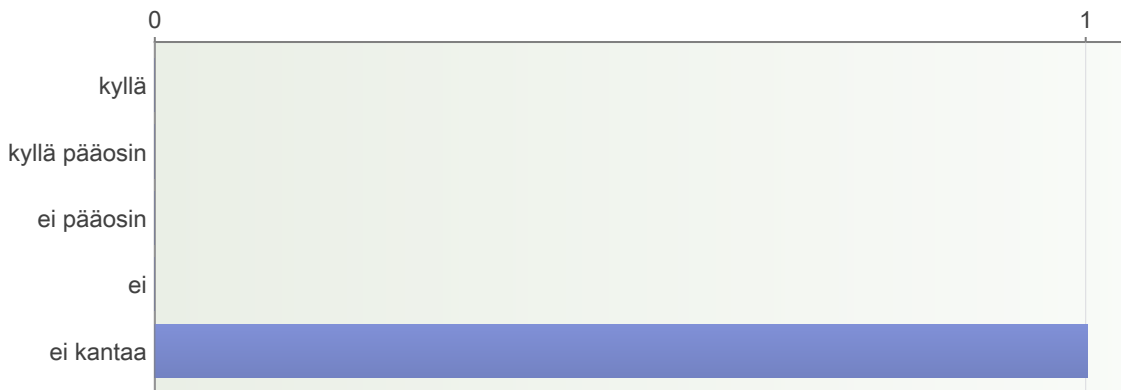

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

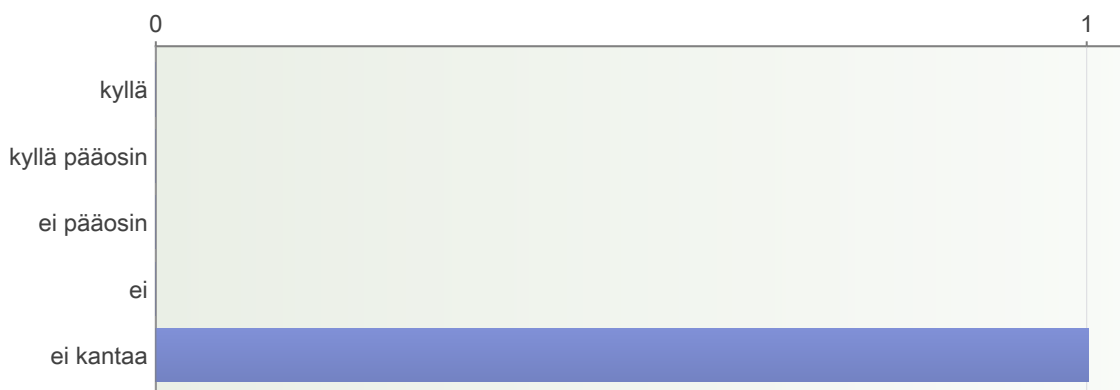

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

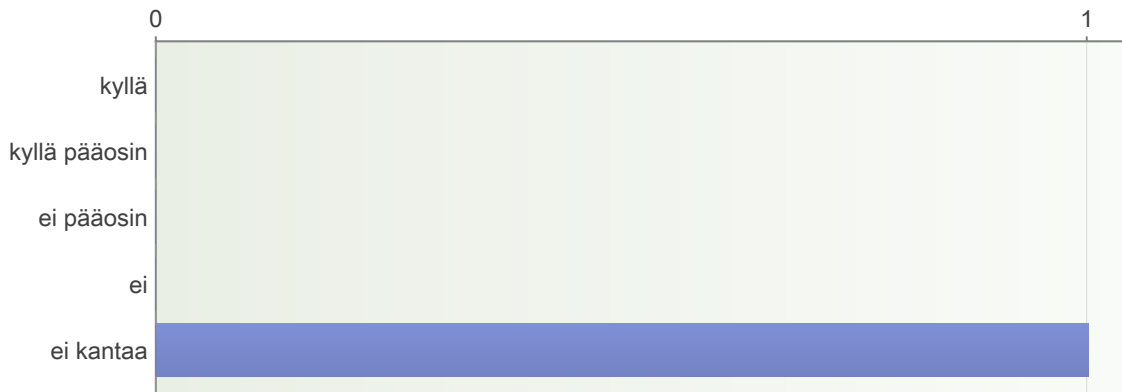
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

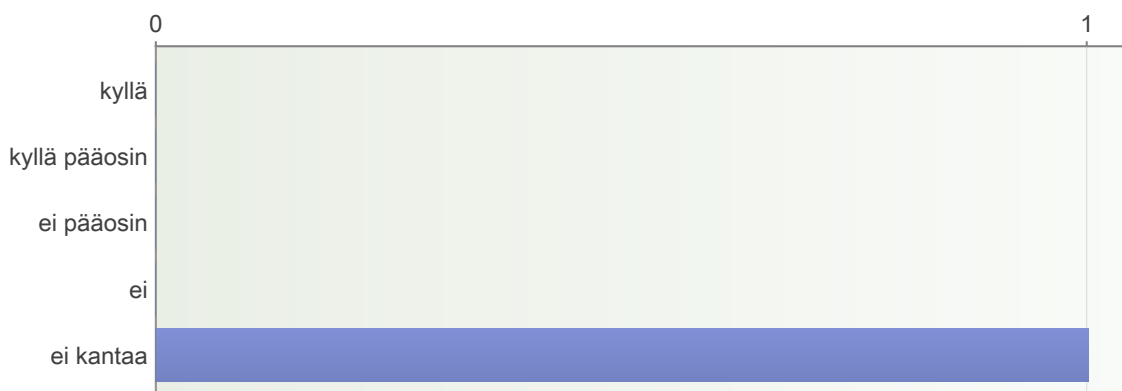

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

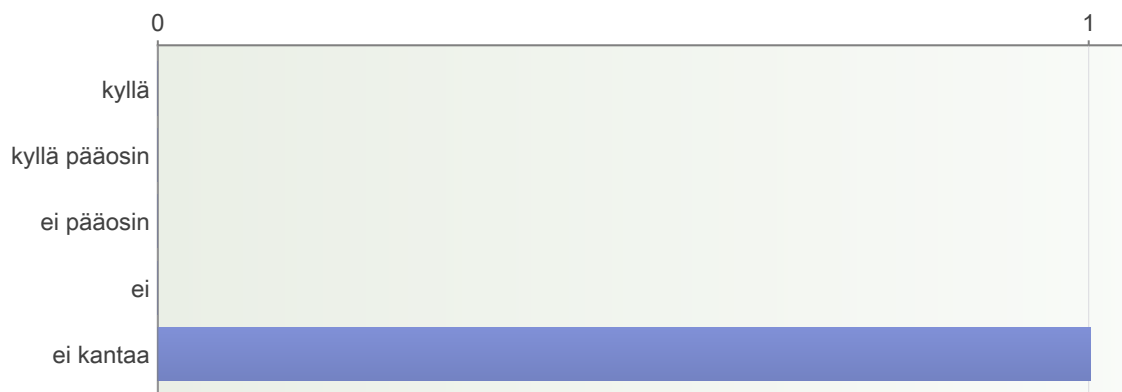

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

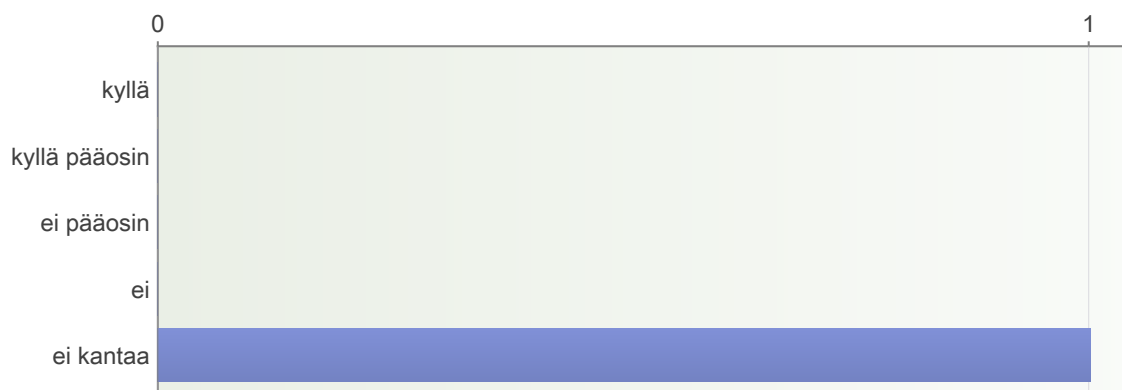

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

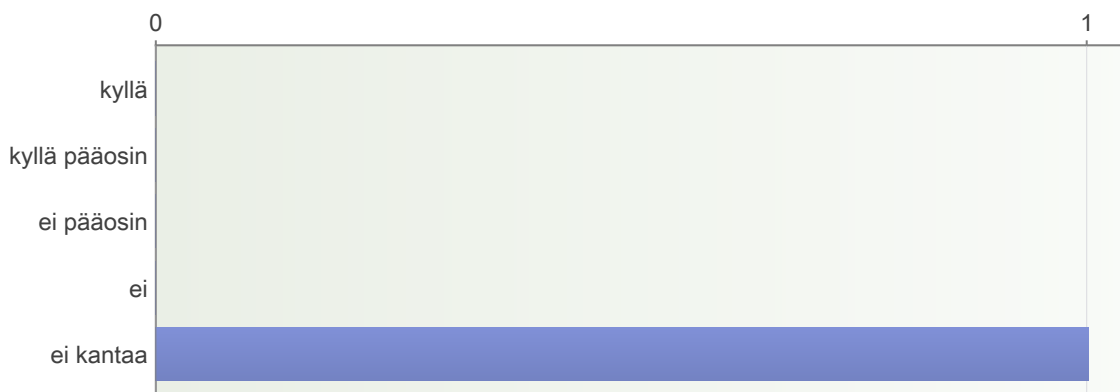

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

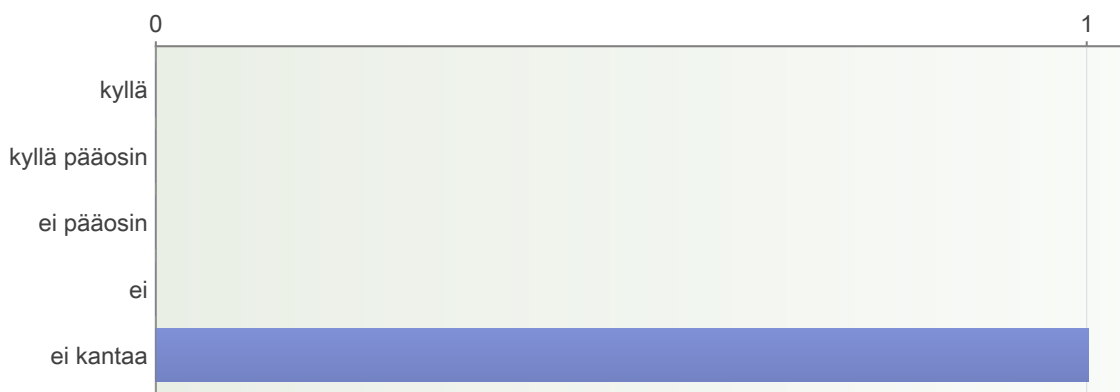

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

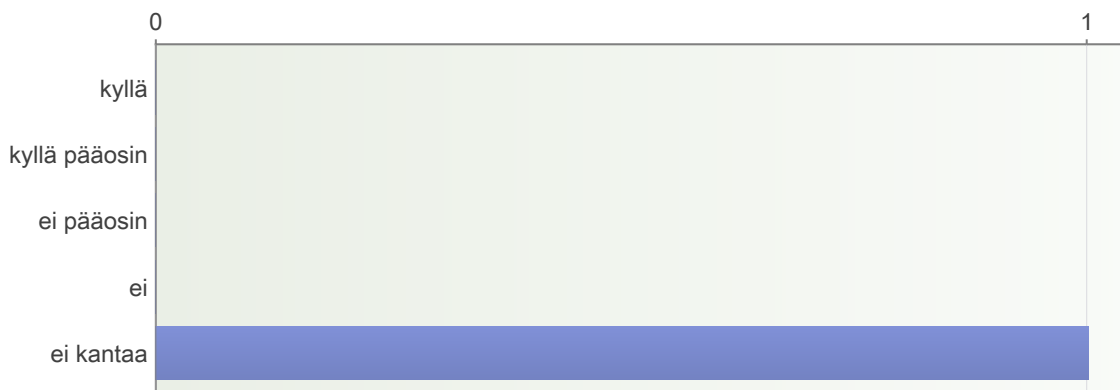

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

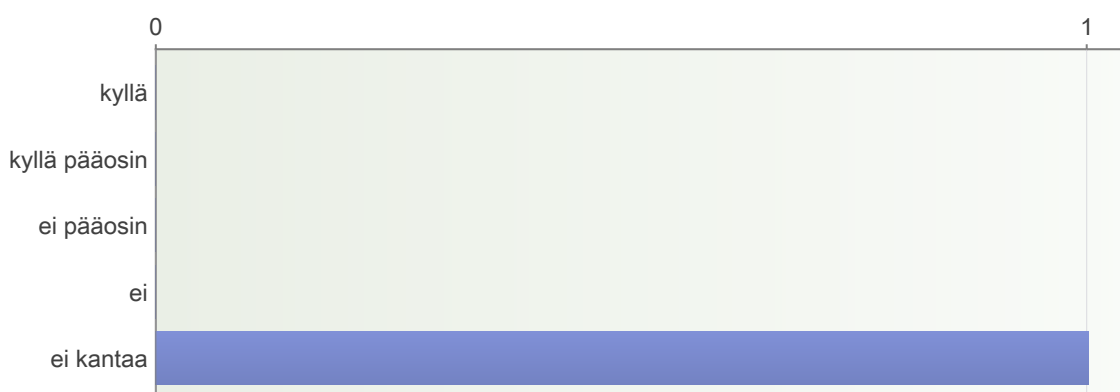

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

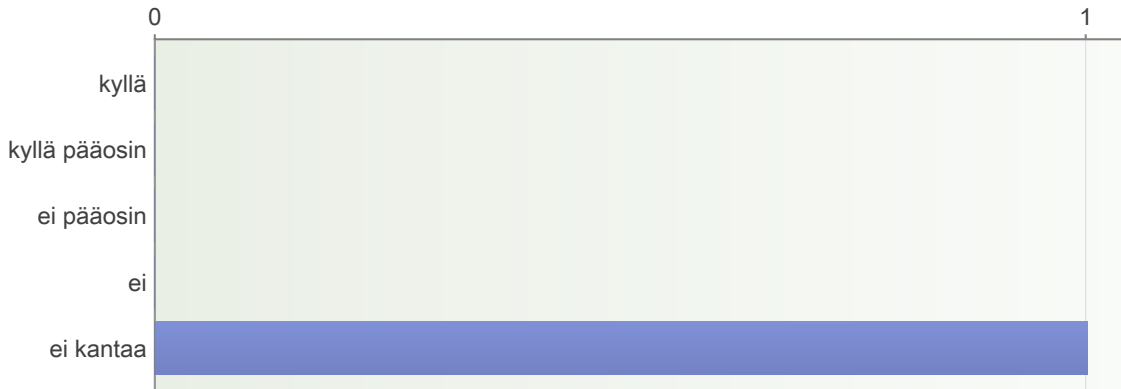

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry on tyytyväinen valinnanvapautta koskevan esitysluonnoksen linjaukseen jättää opiskeluterveydenhuolto valinnanvapauden ulkopuolelle (13 §). Terveystuotolain 17 §:ssä linjattu opiskeluterveydenhuolto muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jonka toteutuminen edellyttää, että kaikki oppilaitoksen opiskelijat ovat saman opiskeluterveydenhuollon piirissä. Oppilaitosyhteisöön kohdistuva terveellisyys- ja turvallisuuden edistäminen edellyttää opiskeluterveydenhuollon tiivistä kytköstä oppilaitokseen. Näiden tavoitteiden kannalta opiskeluterveydenhuollon pitäminen valinnanvapauden ulkopuolella on välttämättömyys.

Opiskeluterveydenhuollon kokonaisuudella pystytään vastaamaan juuri opintoihin ja opiskelijuuteen elämänvaiheena liittyviin terveyshaasteisiin. Opiskeluterveydenhuollon kokonaisuuteen kuuluu oppilaitoksen terveellisyys- ja turvallisuuden edistäminen, opiskeluyhteisön ja opiskelijoiden terveyden edistäminen, sairaanhoitopalvelut sekä opiskelijoiden varhainen tukeminen ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjaus. Opiskeluterveydenhuolto pitää sisällään myös mielenterveys- ja päihdetyön, seksuaaliterveyden edistämisen sekä suun terveydenhuollon. Tämä terveydenhuoltolain 17 §:ssä määritelty opiskeluterveydenhuollon sisältö turvaa parhaiten opiskelukykyä ja opiskelijoiden mahdollisuuksia edistää opintojaan. Opiskelukyvyn kannalta on olennaista muun muassa mielenterveysongelmien varhainen puuttuminen, oikea-aikainen hoito sekä tarvittaessa jatkohoitoon ohjaus. Tätä varten opiskeluterveydenhuolto sisältää myös psykologin ja psykiatrin palvelut.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäjäksi on päätetty Kansaneläkelaitos ja valtakunnalliseksi tuottajaksi Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS). Tämä on paras tapa varmistaa laadukkaat ja yhdenvertaiset opiskeluterveydenhuollon palvelut kaikille korkeakouluopiskelijoille. YTHS:llä on vuosikymmenten kokemus juuri korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta ja opiskelijoiden terveysongelmista. YTHS:n toimintaa kehitetään jatkuvasti ja se pohjaa tutkimukseen opiskelijoista ja opiskelijoiden terveydestä. YTHS pystyy turvaamaan yhdenvertaiset ja tasalaatuiset palvelut kaikille korkeakouluopiskelijoille koko maassa. YTHS:n toimintamalli tukee osaltaan maantieteellistä valinnanvapautta, koska opiskelija voi hakeutua hoitoon mihin tahansa YTHS:n toimipisteeseen.

Lakiesityksen vaikutusarvioinneissa käsitellään päällekkäistä vakuutusuojaa (s. 20), joka opiskelijoille syntyy opiskeluterveydenhuollosta ja muista terveyspalveluista. Kuten vaikutusarvioinneissakin todetaan, opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu sellaisia erityistehtäviä, joita opiskelija ei muualta saa. Näitä on varsinkin opiskeluyhteisöön liittyvä toiminta ja opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden tarkistaminen sekä yhteisöllinen terveyden edistäminen, mm. ryhmätoiminta. Tämän lisäksi SYL haluaa muistuttaa siitä, että opiskeluterveydenhuololle on määritelty rajattu sisältö. Opiskelija ei nykyäänkään saa kaikkia sosiaali- ja terveyspalveluitaan opiskeluterveydenhuollosta vaan tarvitsee myös muita sote-palveluja. Esimerkiksi akuuttivastaanotot tai sosiaalihoito eivät kuulu opiskeluterveydenhuoltoon. Lisäksi opiskelija saattaa tarvita terveyspalveluja myös muualla kuin opiskelupaikkakunnallaan, esimerkiksi työharjoittelun aikana tai vieraillessaan kotipaikkakunnallaan. Myöskään esimerkiksi äitiysneuvolan palvelut eivät kuulu opiskeluterveydenhuoltoon. Päällekkäisessä vakuutusuojassa on paljolti kyse eri palveluista.

SYL:n tavoitteena on, että mahdollisesta päällekkäisestä vakuutusuojasta huolimatta opiskeluterveydenhuollon palvelut ovat opiskelijalle ensisijaisia palveluja silloin, kun kyse on sellaisista perusterveydenhuollon palveluista, joita opiskelija voisi saada sekä YTHS:ltä että sosiaali- ja terveyskeskuksesta. Tätä tukee sekin, että opiskelijat osallistuvat YTHS:n rahoitukseen noin 23 %:n rahoitusosuudella. SYL pitää perusteltuna, että opiskeluterveydenhuollon käyttö otetaan huomioon tuottajien korvausjärjestelmässä ja korvausten suuruutta määriteltäessä. Suoran valinnan sote-keskusten tulee saada korvausta opiskelijoista kattamaan ne palvelut, joita opiskelija ei saa opiskeluterveydenhuollosta. Korvauksen suuruutta määriteltäessä kannattaa kuitenkin huomioida opiskeluterveydenhuollon rooli opiskelijoiden pääsääntöisenä perusterveydenhuollon palvelutuottajana.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.